

Samenvatting

Het college legt het 'Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023' en het 'Uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2021' ter vaststelling voor aan de raad. Het huidige beleid is geactualiseerd en vertaald naar een nieuw meerjarenprogramma voor de periode 2020 tot en met 2023. Prioritering en uitvoering van de handhaving zijn vervolgens opgenomen in een door de raad vast te stellen uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte voor de periode 2020-2021.

De hoofdthema's van het meerjarenprogramma zijn een actuele visie op handhaven openbare ruimte, de beoogde doelstellingen van het houden van toezicht en handhaven, een naleefstrategie om deze doelen te bereiken, de uitgangspunten van de uitvoering en de wijze van communiceren over handhaven.

De hoofdthema's van het uitvoeringsprogramma zijn de actuele ontwikkelingen in de stad in relatie tot handhaven, het stellen van de prioriteiten voor handhaven openbare ruimte, de concretisering van de actiepunten en de concretisering van het gebruik van communicatie als middel de doelen te bereiken.

Beslispunten

1. In te stemmen met het bijgevoegd raadsvoorstel.
2. De gemeenteraad voor te stellen het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023 en het Uitvoeringsprogramma 2020-2021 te agenderen voor de stadsronde van 11 februari 2020 en voor de raadsronde van 10 maart 2020.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 28-01-2020:

Conform.

1. Aanleiding

Het Meerjarenbeleidsplan handhaven openbare ruimte 2015-2019 heeft eind 2019 zijn eindhorizon bereikt. Dit is de directe aanleiding om een opvolgend en geactualiseerd meerjarenprogramma vast te stellen.

2. Context

Het vorige meerjarenbeleidsplan is vastgesteld door het college. Diverse fractievoorzitters van de gemeenteraad hebben bij het presidium de wens uitgesproken tot vaststelling van het nieuwe meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte met bijbehorend uitvoeringsprogramma en lokale prioritering. Het college heeft daarom beide programma's voorbereid. De gemeenteraad stelt zowel het meerjarenprogramma en uitvoeringsprogramma inclusief de in het uitvoeringsprogramma opgenomen lokale handhavingsprioriteiten vast. Het college draagt daarna zorg voor de uitvoering van de handhaving op basis van beide programma's.

Waar stuurt het MJP handhaven openbare ruimte op?

Het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2019-2022 is het meest richtinggevende beleidsplan waar handhaven openbare ruimte een bijdrage aan levert. Doorvertaling van dit beleid vindt plaats in het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023. Daarnaast wordt als input onder andere gebruik gemaakt van de wensen van inwoners en de ervaringen van de handhavers. Via het meerjarenprogramma wordt direct sturing gegeven aan toezicht op en handhaving van de regels uit onder andere de APV en de Drank- en horecawet. Dit gaat om ongeveer 30% van alle handhavingstaken in de openbare ruimte. Met het bijbehorend Uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2021 wordt de prioritering van deze handhavingstaken vastgesteld.

*Waar stuurt het MJP handhaven openbare ruimte **niet** op?*

Ondanks dat handhaven openbare ruimte ook een substantiële bijdrage levert aan het realiseren van beleidsdoelstellingen die in ander kaderstellend beleid zijn opgenomen (70% van de handhavingstaken zoals handhaving van het parkeerbeleid, het fietsenbeleid en het afvalbeleid) wordt hier door het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023 geen sturing aan gegeven. De hiervoor in te zetten menskracht en middelen komen namelijk direct voort uit het kaderstellend beleid en liggen vast in de samenwerkingsovereenkomsten tussen beleid en uitvoering.

Het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023 is opgesteld uitgaande van onder andere landelijke regels en te respecteren regionale afspraken. Voorbeelden hiervan zijn de

sanctiestrategieën, afspraken over de regionale samenwerking en de rol van de burgemeester in de lokale driehoek.

3. Gewenste situatie

Inzet team handhaven openbare ruimte: stimuleren naleving gedrag

In Nederland kennen we democratisch opgestelde wet- en regelgeving die het gebruik van de leefomgeving ordenen. Deze regels hebben het als doelstelling het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte. Om dit doel te behalen is het van belang dat de wet- en regelgeving wordt nageleefd. De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal naleefgedrag, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van iedere burger, bezoeker of ondernemer een belangrijk uitgangspunt is. Het opstellen van heldere en eenduidige regels en de bekendmaking hiervan zijn randvoorwaarden die het voor iedereen mogelijk maken om zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om de naleving van regels. De gemeente Maastricht zet het team handhaven openbare ruimte in om naleving oftewel normconform gedrag te stimuleren. Deze doelstelling is ongewijzigd ten opzichte van de vorige beleidsperiode.

De veranderende maatschappij

De maatschappij en onze omgeving is continu in ontwikkeling. Mensen worden mondiger en de invloed van social media neemt (nog altijd) toe. Om de huidige gewenste situatie te bereiken moet vooral bijgestuurd worden in de uitvoering van het handhaven. Meer aandacht gaat uit naar de communicatie over en door handhaven als ook een verdere uitbreiding van de integrale benadering van handhavingsvragen.

Verschuiving van prioriteiten

Door de ontwikkeling van de maatschappij verschuiven prioriteiten. Handhaven openbare ruimte is verantwoordelijk voor meer dan 30 verschillende taakvelden. De prioriteringssystematiek zoals eerder toegepast om de stad zo optimaal mogelijk te bedienen wordt gecontinueerd. Op basis van de landelijk aanbevolen risicomatrix is de prioriteitenlijst aangepast aan de huidige actualiteit.

hoge prioriteit	gemiddelde prioriteit	lage prioriteit
Grote evenementen	Vuurwerk	Zwerfers
Geluid (horeca, evenementen, woningen)	Uitstallingen	Straatmuziek
Alcohol 18-	Drugsoverlast (signaleren)	Hondenbeleid
Veiligheidsproblematiek	Jeugd- en jongeren	Wildplassen
Toezicht vergunningen/ontheffingen APV	APV overtredingen	Winkeltijden
Terrassen	Zakkenrollerij	Visserijcontrole
Assisteren bij calamiteiten	Veilige buurten aanpak	Stankoverlast
Begeleiden betogingen, demonstraties e.d.	Woonboten & woonwagenlocaties	Kleinschalige evenementen, optochten etc.
Verkeerd aangeboden afval*	Reclame	Inzamelen afval zonder vergunning*
Zwerfvuil*	Horeca algemeen	
Milieuperrons*		
Verkeersregulering*		
Fietsparkeren*		
Parkeren (betaald)*		
Parkeren (verkeersovertreding)*		

* Handhaving als gevolg van kaderstellend beleid. Prioritering niet bepaald middels uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte.

De Maastrichtse naleefstrategie

De naleefstrategie kent net als voorheen vier subcategorieën: een strategie voor spontane naleving (bijvoorbeeld voorlichting), een toezichtstrategie (preventief en repressief controleren), een sanctiestrategie en een gedoogstrategie. De Maastrichtse naleefstrategie kent de stelregel zacht waar zacht kan, hard waar hard moet.

Communicatieopgave

Communicatie krijgt gedurende de looptijd van dit Meerjarenprogramma een prominente rol. Om die reden wordt voor de komende jaren een communicatieplan opgesteld. Dit plan sluit tevens aan bij de ambities uit het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2019-2022 om de veiligheidsbeleving van inwoners van Maastricht te verhogen. De communicatiedoelen zijn dan ook gericht op het:

- bekender maken van de rol, bevoegdheden en samenwerkingen van handhavers;
- meer benaderbaar en zichtbaar zijn op straat;
- versterken van de signalerende rol van handhavers.

De aanvullende doelen voor gebiedsgebonden medewerkers zijn:

- bekender zijn als aanspreekpunt voor de buurt;
- dichter bij de leefwereld van bewoners komen;
- bewoners meer betrekken bij de aanpak.

In het uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte worden de doelen vertaald naar concrete acties.

Verdiepingsslag

Concreet leidt dit ertoe dat handhaven openbare ruimte de ingezette koers continueert en dat de koers op een aantal thema's de komende vier jaren verder verdiept wordt. Deze thema's zijn:

- Het uitbouwen van de ketenbenadering van de aanpak van overlast (bijvoorbeeld het realiseren van een sterkere positionering van de gebiedsgebonden medewerker in de keten van beleid en uitvoering);
- Het professionaliseren en doorontwikkelen van de gebiedsgerichte aanpak (bijvoorbeeld door het verbeteren van de vereiste competenties bij onder andere de gebiedsgebonden medewerkers);
- Meer gebruik maken van communicatiemethoden om de zichtbaarheid en bekendheid van handhavers te vergroten;
- Het beter sturen van de handhavingsorganisatie op basis van informatie (bijvoorbeeld door het verder samenbrengen van meldingen en signaleren van trends hieruit);
- De samenwerking met partners (politie, regionale samenwerkingsverbanden andere gemeenten) uitbreiden (bijvoorbeeld door het opstellen van handhavingsarrangementen met politie waarin concrete en actuele samenwerkingsafspraken vastgelegd worden).

Indicatoren.

Het voorstel levert een bijdrage aan vooral de veiligheidsbeleving van de inwoners en bezoekers van onze stad. Via de landelijke Veiligheidsmonitor vindt tweejaarlijks onderzoek plaats naar de veiligheidsbeleving van onze inwoners. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen middels de uitvoeringsprogramma's handhaven openbare ruimte doelen worden bijgesteld. Deze bijstelling is dan ook voorzien voor de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte 2022-2023.

Indicatoren voor de aanpak van overlast in brede zin zijn onder andere het aantal geregistreerde meldingen op de diverse onderwerpen. Door het goede registreren van meldingen en waarnemingen worden trends gesignaleerd en wordt gestuurd op effectieve inzet van de handhavingsmiddelen om zo overlast gericht en adequaat te kunnen aanpakken. Op basis van een analyse van de overlastmeldingen op jaarbasis kan bepaald worden in hoeverre de aanpak succesvol is.

Indicatoren voor de handhavingstaken voortvloeiende uit kaderstellend beleid zijn opgenomen in dit beleid.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Handhaving in de openbare ruimte draagt bij aan de leefbaarheid in de openbare ruimte door onder andere het voorkomen van verrommeling van de openbare ruimte. De diverse kaderstellende beleidsprogramma's doen een beroep op handhaving om deze bijdrage te leveren. Besluitvorming over deze bijdrage vindt plaats middels de vaststelling van het betreffende beleid. Vervolgens wordt de handhavingssinzet die nodig is voor dit beleid doorvertaald en vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte en het Uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte dragen op basis van de autonome handhavingstaken uit deze programma's ook bij aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Voorbeelden hiervan zijn het handhaven van de juiste terrasgrenzen en het handhaven van verkeerd geplaatste uitstallingen.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing.

8. Financiën

De vaststelling van zowel het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte als het Uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte heeft geen financiële consequenties. Met de huidige beschikbare middelen kunnen de doelen bereikt worden.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

In juni 2019 zijn op twee locaties in de stad stadsgesprekken gehouden met burgers, stakeholders en raadsleden waarbij uitvoerig gepraat is over handhaven in de openbare ruimte. De opbrengsten zijn meegewogen in de totstandkoming van de programma's.

11. Voorstel

1. In te stemmen met het bijgevoegd raadsvoorstel.

2. De gemeenteraad voor te stellen het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023 en het Uitvoeringsprogramma 2020-2021 te agenderen voor de stadsronde van 11 februari 2020 en voor de raadsronde van 10 maart 2020.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na vaststelling, wordt het Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2023 en het Uitvoeringsprogramma handhaven openbare ruimte 2020-2021 gepubliceerd. Team handhaven openbare ruimte geeft uitvoering aan de vastgestelde programma's. Iedere twee jaar wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarvan bijgevoegd programma het eerste is. Aan het einde van de looptijd (vierde kwartaal 2021 en vierde kwartaal 2023) van een uitvoeringsprogramma worden de uitkomsten geëvalueerd met de gemeenteraad. Aansluitend worden in het eerste kwartaal 2022 en het eerste kwartaal 2024 geactualiseerde uitvoeringsprogramma's ter besluitvorming voorgelegd.

In het vierde kwartaal 2023 wordt het meerjarenprogramma geëvalueerd waarna in het eerste kwartaal 2024 een geactualiseerd Meerjarenprogramma handhaven openbare ruimte ter besluitvorming wordt voorgelegd.